

Acte inicial del Pacte Social contra la Corrupció

Dia internacional contra la Corrupció

A Barcelona, 9 de desembre de 2015

REUNITS EN EL PARLAMENT DE CATALUNYA,

D'UNA BANDA, ELS REPRESENTANTS D'ORGANITZACIONS POLÍTIQUES PARLAMENTÀRIES:

Sr. Antonio Baños Boncompain, President de la
Candidatura d'Unitat Popular – Crida Constituent

Sr. Joan García González, Diputat de
Ciudadans – Partido de la Ciudadanía

Sr. Lluís Maria Corominas i Díaz, Vice-secretari general d'acció institucional de
Convergència Democràtica de Catalunya

Sr. Antoni Castellà i Clavé, president de
Demòcrates de Catalunya

Sr. Oriol Amorós i March, Vice-Secretari General d'Imatge i Comunicació de
Esquerra Republicana de Catalunya

Sr. Joan Josep Nuet Pujals, , coordinador de
Esquerra Unida i Alternativa

Sra. Marta Ribas Frías, portaveu de
Iniciativa per Catalunya Verds

Sra. Magda Casamitjana Aguilà, Presidenta de
Mes, Moviment d'Esquerres

Sr. Jordi del Río, Responsable d'estratègia de comunicació del
Moviment Avancem

Sra. Aroa Arauzo Pérez, Secretària de Participació i qualitat democràtica del
Partit dels Socialistes de Catalunya

Sr. Albano Dante Fachin Pozzi, portaveu de
Podem

Sr. Antoni Comín i Oliveres, Portaveu de
Socialisme, Catalunya i Llibertat

D'ALTRA BANDA, ELS REPRESENTANTS D'ORGANITZACIONS CIUTADANES:

Sr. Jordi Sànchez i Picanyol, President de l'
Assemblea Nacional Catalana - ANC –

Sra. Presentació Galera Martín, Vicepresidenta de l'
Associació Lliure d'advocats i advocades de Catalunya

Sra. Assumpta Barbens Sendra, Secretaria General de
CATAC

Sr. Josep Bel Gallart, coordinador de
Co.bas sindicat

Sra. Núria Carrera i Comes, Degana del
Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya

Sra. Mireia Sala i Torrent, Degana del
Col·legi de Logopedes de Catalunya

Sr. Francesc Llobet Dalmases, Degà del
Col·legi Professional de l'Audiovisual de Catalunya

Sra. Mariona Prat Vandellós, Vocal de la junta de la
Delegació del Col·legi de Geògrafs a Catalunya

Sr. Salvador Alegret i Sanromà, President de
El País que Volem

Sr. Joan Ramon Serra Font, Portaveu
Escons en blanc

Sr. Alberto Domínguez González, Vocal de la Junta de Barcelona de la
Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya – FaPac

Sra. Núria Salamé Real, Presidenta de la
Federació ACAPS

Sr. Joaquim Colominas Ferran, Director de la
Fundació Catalanista i Demòcrata

Sra. Itziar González Virós, Presidenta del
Grup Impulsor del Parlament Ciutadà

Sr. Luis Blanco Maldonado, Portaveu nacional de
IAC

Sr. Ferran Badenes Goterris, de
La Marea Blanca

Sr. Lluís Planas Herrero, 77302444L, Coordinador de
La Marxa Som

Sr. Martí Olivella i Solé, President de
Nova - Centre per a la Innovació Social

Sr. Jordi Cuixart i Navarro, Vicepresident d'
Òmnium Cultural

Sr. Enric Pons Ferrer, de la
Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute / Observatori Ciutadà Municipal de Barcelona

Sr. Xavier Casanovas Combalia, Coordinador de la
Plataforma per una fiscalitat justa, ambiental i solidària

Sr. Josep Cabayol Virallonga, President de
SICOM, Solidaritat i Comunicació

Sr. Ramon Valimañas i Recort, Vicepresident de
Sobirania i Justícia

Sra. Maria José Muñoz Quintana, Secretària de la Junta Directiva de la
Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

.....
Sra. Aida Guillén Lanzarote
LaFede.cat, organitzacions per la Justícia Social

Sra. Silviane Dahan
Federació Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona

Sr. Joan Vidal, President
Associació Musico cultural Mas Guinardó

Sr. J. Isidre Soler Claveria
Sabadell Lliure de Corrupció

Sr. Eduardo Reyes
SÚMATE

ACORDEN:

Que a 9 de desembre, data en què **Nacions Unides celebra el Dia internacional contra la Corrupció**, les organitzacions polítiques amb representació parlamentària i diverses organitzacions ciutadanes ciutades, unes i altres d'àmbit català, es comprometen en el Parlament de Catalunya a impulsar la concreció del Pacte Social contra la Corrupció:

1. **Assumint el Decàleg del Pacte Social contra la Corrupció** com a guia de les seves actuacions
2. **Dotant-se d'una comissió permanent per a la implementació dialogada de les Mesures adjuntes**
3. **Promovent la signatura del Decàleg i les vies de seva aplicació en els diferents àmbits locals**

Les següents organitzacions ciutadanes d'àmbit català no han pogut comparèixer però han mostrat, a dia d'avui*, interès en prendre aquest compromís i a signar-lo en els propers dies:

Associació Catalana per a la defensa de la Sanitat Pública
Associació de docents per unes oposicions justes i transparents
Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya
Col·legi Oficial de Veterinaris de Lleida
Col·legi Oficial d'Òptics Optometristes de Catalunya
Corrupció organisme nociu
Fundació Nous Horitzons
Observatori del Deute en la Globalització
Oxfam Intermón
Servei Civil Internacional
SETEM Catalunya

Compareixen també en aquest acte i es comprometen a formalitzar la seva signatura en pròxims actes d'àmbit local, les organitzacions polítiques i les organitzacions ciutadanes adherides a, dia d'avui*, a la proposta del Pacte, que a continuació es relacionen:

Altres organitzacions polítiques (locals)

Círculo MiR - Agrupación de Electores
Crida per Sabadell
Entesa per Sabadell
Joves d'Esquerra Verda (JEV)
Podem Montcada

Organitzacions ciutadanes d'àmbit local

Associació Cultural La Casa de la Paraula
Associació de veïns de La Satalia
Fem Sant Antoni
Associació de veïns La Palmera Centre
Procés Constituent Eixample Esq/Sant Antoni
Montcada Transparència
Observatori Ciutadà Municipal de Sabadell

*La signatura d'aquest acord resta oberta a totes les organitzacions polítiques i les organitzacions ciutadanes en els àmbits corresponents.

Adreçar-se a novapolitica@parlamentciutada.cat

Decàleg del Pacte Social contra la Corrupció

1. Acabar amb el finançament opac dels partits

Cal la reducció dràstica de les despeses electorals i un sistema de finançament dels partits i de les candidatures electorals que no els faci dependre dels rics i poderosos. Cal considerar la corrupció i el finançament irregular dels partits com a delictes contra la Constitució i la democràcia.

2. Assolir la total transparència i retiment de comptes de la gestió pública

Cal començar per aplicar la Llei de Transparència en els terminis legals establerts (29 de juny i 29 de desembre de 2015). Cal, però, considerar que la transparència pública és total, amb excepcions que han d'estar ben argumentades i limitades a un temps justificat. Cal publicar a Internet tots els ingressos i les despeses de totes les administracions públiques, de forma clara i comprensible per a la ciutadania.

3. Aconseguir la traçabilitat de les actuacions dels responsables públics

Cal publicar obligatòriament cada any el patrimoni i els ingressos dels responsables públics. Cal registrar l'agenda pública de les activitats i viatges dels càrrecs públics. Cal controlar els *lobbies* i grups d'interès més enllà de les exigències de la Llei de Transparència.

4. Perseguir eficaçment els delictes vinculats a la corrupció

Cal assegurar la independència i control del poder judicial. Cal dotar l'administració de justícia dels mitjans i recursos adequats per perseguir els delictes de corrupció. Cal facilitar i protegir la denúncia responsable de presumptes casos de corrupció.

5. Garantir la independència dels diversos òrgans i autoritats de control

Cal evitar la partitocràcia en el nomenament dels òrgans i autoritats de control. Cal clarificar les condicions d'accés i lliure designació del personal directiu públic. Cal encarregar auditories per controlar les entitats públiques. Cal reforçar la independència dels mitjans de comunicació públics però també la transparència dels mitjans de comunicació privats.

6. Reduir el diner en efectiu i promoure l'ús del diner personalitzat

Cal començar per obligar totes les administracions públiques i els seus alts càrrecs (electes i no electes) a acollir-se a un Règim de Transparència - només ús de diner personalitzat -. Cal oferir beneficis fiscals als ciutadans i les empreses que s'acullin voluntàriament a aquest Règim de Transparència. Cal afavorir la reducció de l'ús social del diner anònim (efectiu) i la generalització del diner personalitzat (mitjans electrònics que garanteixen la traçabilitat).

7. Enfortir els sistemes de control i contrapès ciutadà

Cal reconèixer i facilitar la feina de les iniciatives de control popular, com els observatoris ciutadans contra la corrupció, per la transparència i el bon govern. Cal promoure la participació i l'autoorganització ciutadanes, la seva acció al carrer i a l'espai públic, com una de les bases de la democràcia equilibrada. Es proposa crear un consell ciutadà en cada àmbit que auditi les actuacions dels governs. Cal augmentar el coneixement sobre com prevenir la corrupció. Cal prevenir la corrupció en les organitzacions públiques, privades i socials.

8. Garantir la funció de servei públic dels partits i dels càrrecs electes

Cal impulsar la democratització i transparència dels partits. Cal evitar portes giratòries i que la representació política esdevingui l'única professió, l'únic modus vivendi.

9. Implantar una gestió pública més eficaç, democràtica i transparent

Aplicar el dret administratiu en tots els contractes i organismes públics i evitar subterfugis legals per saltar-se'l. Apoderar i responsabilitzar els agents implicats en la gestió dels recursos públics.

10. Crear organismes d'aplicació i control de la transparència i el bon govern

Que han de vetllar per l'aplicació i seguiment d'aquest Pacte Social contra la Corrupció i per l'aplicació de la Llei de Transparència.

Adjunt: Mesures per a la concreció dialogada del Decàleg

1. Acabar amb el finançament opac dels partits

1. Reduir dràsticament les despeses electorals amb mesures conjuntes (incrementar l'ús de les tecnologies digitals o la tramesa postal única de totes candidatures, entre d'altres) i revisar els límits màxims de despesa per candidatura considerats en la Ley Orgánica 5/1985, del Régimen Electoral General. Es proposa seguir el criteri de l'Article VI-8 de la no nata Llei Electoral catalana, que establí un "Límit de despeses 1. Les despeses de campanya electoral dels partits polítics, coalicions i federacions electorals i agrupacions d'electors tenen un límit màxim proporcional al nombre d'habitants de cada circumscripció. 2. La Sindicatura de Comptes ha de comunicar, en la forma que es determini, la xifra màxima individualitzada de despesa electoral corresponent a cadascuna de les formacions polítiques amb representació al Parlament de Catalunya".

2. Evitar que el finançament dels partits i de les candidatures electorals pugui dependre de pocs finançadors rics i poderosos. La recent Ley Orgánica 3/2015, de control de la actividad económico-financiera de los Partidos Políticos, (Art. 5) deixa clar que "Els partits polítics no poden acceptar ni rebre directament o indirectament: a) Donacions anònimes, finalistes o revocables. b) Donacions procedents d'una mateixa persona superiors a 50.000 euros anuals. c) Donacions procedents de persones jurídiques i d'ens sense personalitat jurídica". Però el també recent nou Codi penal (Título XIII bis, 304 bis y 304 ter), malgrat aplicar per primera vegada als delictes de finançament il·legal dels partits i de les candidatures electorals, una pena de presó de sis mesos a quatre anys i multa del triple al quintuple del seu valor o de l'excés, ho fa només quan es superin els 500.000 euros anuals. La recent Llei només accepta les aportacions de persones físiques, però no tan sols han de ser nominatives sinó també realitzades amb mitjans de pagament electrònic. Han de quedar prohibides, no només les donacions sinó també els crèdits de bancs, empreses, associacions o fundacions; o de contractistes de les administracions públiques, així com totes les aportacions en efectiu tant als partits com a les seves fundacions o associacions properes. Per als crèdits ja atorgats cal aplicar i controlar la recent prohibició legal de la seva condonació (Ley Orgánica 3/2015, Art 4.). L'Administració pública ha de proveir els partits i les candidatures electorals d'un finançament públic equitatiu en funció dels resultats obtinguts; i un accés als mitjans de comunicació públics i privats en funció dels resultats electorals anteriors. Per a noves formacions, ha de donar-hi accés també en funció de les expectatives (per exemple, de la mitjana de tots els sondejos electorals) o del suport ciutadà (per exemple, amb una petició del 3 % de signatures de la demarcació electoral).

3. Considerar com a delictes contra la Constitució i la democràcia el conjunt de pràctiques corruptes (suborn, tràfic d'influències, malversació de fons públics, prevaricació, frau, apropiació indeguda, enriquiment il·lícit, etc.) i de les conductes que emparin, ocultin o facilitin la corrupció; així com també l'omissió del deure de denunciar-la i perseguir-la. Per aquests delictes s'han d'ampliar els terminis de prescripció, de manera que es puguin investigar (cosa que no fa el nou codi penal) i han de comportar penes dissuasives per als seus responsables, tant pels donants com pels receptors: reconeixement del dany causat, amb reparació a les víctimes i treballs per a la comunitat; amb, les garanties adequades, la recuperació pública de les quantitats aportades o dels bens aconseguits il·legalment; amb l'embargament de bens de testaferrers o col·laboradors i dels titulars de les xarxes d'ocultació; amb l'assegurança cautelar de les responsabilitats pecuniàries; amb multa a les parts implicades del triple al quintuple del valor defraudat; amb inhabilitació per a l'exercici de càrrec públic, per a la contractació amb Administració pública o per a l'administració o gerència d'empreses; i, amb penes de presó efectiva no redimibles. En moments de crisi, alguns d'aquest delictes cal penar-los severament pels dramàtics efectes que provoquen en la població.

2. Assolir la total transparència i retiment de comptes de la gestió pública

4. Considerar que la transparència pública és total, amb excepcions que han d'estar ben argumentades i limitades a un temps justificat. La base de la transparència de les administracions públiques, gestores dels interessos del poble, és el caràcter publicable i publicat de tot document, sense excepcions prèvies ni generals. Quan un responsable polític consideri que un document no s'ha de publicar ha de motivar públicament, amb les proves que escaigui, la seva decisió, tot indicant per quant de temps vol mantenir-lo secret. Qualsevol persona pot impugnar aquesta decisió i la justícia s'ha de pronunciar sobre la publicació en funció de les raons exposades. Passat el termini, en cas que sigui acceptat, la ciutadania i les seves organitzacions especialitzades valoraran si la decisió va ser justificada i, en cas que no, demanaran responsabilitats polítiques per engany i penals per prevaricació.

5. Publicar a Internet tots els ingressos i les despeses de totes les administracions públiques, de forma clara i comprensible per a la ciutadania. Els factors comuns dels diferents àmbits de la lluita contra la corrupció són la transparència i la possibilitat de conèixer amb claredat l'aplicació del diner públic. Per assolir aquest objectiu: *a)* Totes les entitats públiques han de disposar en el seu web d'un registre de lliure consulta de tots els ingressos i les despeses, actualitzat –en línia sempre que es pugui; mínim mensualment– amb identificació de tots els conceptes. El sistema ha d'incloure una comparativa amb els pressupostos prèviament aprovats per comprovar la seva correcta aplicació i descobrir possibles desviaments. Les despeses d'anys anteriors han de quedar clarament arxivades i accessibles per poder comprovar el rendiment i l'eficàcia de les inversions realitzades. Mitjançant aquest web la ciutadania pot controlar de forma ràpida, senzilla i objectiva com es gestionen els impostos i quina és la situació financera de l'administració pública. *b)* Totes les entitats de caràcter privat en les quals els seus ingressos provenguin de l'erari públic en un 25 % anual o més, han de disposar d'un registre en el seu web de lliure consulta amb identificació del diner públic rebut i del concepte corresponent.

3. Aconseguir la traçabilitat de les actuacions dels responsables públics

6. Publicar obligatòriament cada any el patrimoni i els ingressos dels responsables públics. Les persones que hagin resultat electes per ocupar un lloc de responsabilitat política, les que ocupin un alt càrrec en l'Administració i els directius de grans empreses que contractin amb l'Administració, publicaran cada any el seu patrimoni, ingressos i donacions en els portals de transparència de les entitats públiques corresponents. També cal garantir la publicació oficial, en suport imprès i per internet, dels comptes anuals detallats dels partits polítics i de les entitats i fundacions a ells vinculats.

7. Registrar l'agenda pública de les activitats i viatges dels càrrecs públics. Registre de les reunions, inclosos els menjars de treball, dels càrrecs públics (electes i no electes). Agenda pública de les persones parlamentàries que publiqui amb qui es reuneixen i els compromisos a què arriben. Publicació dels viatges de les persones que són representants públiques amb indicació dels seus continguts, de les reunions fetes, dels participants, de les conclusions i dels costos.

8. Controlar els lobbies i grups d'interès més enllà de les exigències de la Llei de Transparència. Cal regular els grups de pressió i obtenir la total transparència de la seva activitat amb un registre públic de *lobbies* que divulgui els seus aspectes clau: membres, beneficiaris, destinataris, objectius, etc. Cal la publicitat obligatòria de l'agenda de reunions amb els càrrecs públics electes i no electes.

4. Perseguir eficaçment els delictes vinculats a la corrupció

9. Assegurar la independència i control del poder judicial. En casos de corrupció s'ha de garantir especialment la independència pràctica entre el poder judicial, el poder executiu i el poder legislatiu. Cal crear un marc orgànic i processal que reforci la independència de l'administració judicial i de la fiscalia, i determini els seus papers en la investigació de presumptes delictes. No s'ha de permetre el canvi dels jutges/ses instructors o dels membres d'un tribunal mentre no es tanqui un procediment. Totes les causes i judicis que resultin dels processos contra la corrupció han de ser jutjats pels tribunals ordinaris, sense aforaments, ni immunitat parlamentària, ni tribunals especials. Tots els casos són comuns. Tota la

ciutadania és igual davant la llei i tothom ha de ser tractat de la mateixa manera: un sol codi civil, un sol codi penal i un sol codi laboral. Cal perseguir l'incompliment dels requeriments judicials. Cal assegurar que tothom ha de ser jutjat i condemnat si incompleix la llei, sense excepció. Prohibició dels indults. Com a contrapès, per evitar la difamació pública, aquells casos en què s'acusi sense fonament a un càrrec públic seran considerats un delictes molt greu.

10. Dotar l'administració de justícia dels mitjans o recursos adequats per perseguir els delictes de corrupció. Cal incrementar el nombre de jutges fins a assolir la mitjana europea de 21 jutges per cada 100.000 habitants, i els pressupostos per a Justícia fins arribar, almenys, al 3% del pressupost públic. Poder nomenar jutges auxiliars o establir la coordinació entre jutjats per a casos de gran complexitat. Disposar de grups especialment qualificats destinats a donar suport als jutjats amb un nombre suficient de persones contractades. Crear un cos de pèrits comptables al servei de jutjats i tribunals, perquè puguin assessorar jutges/ses, que són expertes en dret, però no en comptabilitat o economia. Facilitar i promoció el treball d'investigació patrimonial i l'àgil creuament de dades de totes les entitats i organismes que els puguin proporcionar. Simplificar el tractament conjunt de responsabilitats civils, administratives i penals. Crear equips de policia judicial amb agents a les ordres de jutges o fiscals, amb un estatut que impedeixi que puguin ser separats del seu càrrec fins que es finalitzi la instrucció, excepte autorització del jutge instructor (o fiscal), i sempre disposant dels mitjans adequats i avançats. Increment dels grups especials de provada eficàcia dedicats a la investigació de la delinqüència econòmica i financera. Cal formació intensiva, increment i modernització dels mitjans de què disposen, per a una lluita eficaç contra els delinqüents que, comparativament, tenen tota mena de recursos.

11. Facilitar i protegir la denúncia responsable de presumptes casos de corrupció. Cal disposar de lleis, recursos i procediments que protegeixin els denunciants de casos de corrupció, frau o abús de poder. Qualsevol ciutadà o entitat pública o privada pot denunciar, de manera protegida, les suposades irregularitats d'altres ciutadans o entitats tant públiques com privades. La denúncia serà admesa a tràmit si es presenten indicis raonables a criteri del jutge. Cal aplicar la Convenció de les Nacions Unides contra la corrupció. Article 33, sobre "Protecció dels denunciants. (...) incorporar en el seu ordenament jurídic intern mesures apropiades per proporcionar protecció contra qualsevol tracte injustificat a les persones que denunciïn davant les autoritats competents, de bona fe i amb motius raonables." Cal una Oficina de consultes i denúncies, com les dels EUA, per protegir la persona denunciant. Especialment, cal garantir la protecció de treballadors públics que denunciïn fets presumptament delictius; la coacció, les possibles represàlies i les pressions poden fer que molts treballadors/res callin per por davant d'aquests fets. Incentivar l'organització de funcionaris/àries contra la corrupció, per poder actuar col·lectivament en denunciar el que no funciona; tenir recolzament i protecció; evitar l'aïllament que porta a avergonyir-se i caure en depressions; recolzar, en casos molt greus, la desobediència civil.

5. Garantir la independència dels diversos òrgans de control

12. Evitar la partitocràcia en el nomenament dels òrgans de control. Cal seleccionar i nomenar els membres dels òrgans administratius de control (p. ex. Tribunal Constitucional, Tribunal de Comptes, Consell General del Poder Judicial, Comissions del Mercat i de la Competència, entre d'altres) per criteris tècnics, de mèrit i de capacitat, tot evitant la dependència i el nomenament per part dels partits polítics, dels parlaments i dels governs, tal com s'indica en la proposta següent. Cal prohibir sense excepció, la militància en partits polítics dels membres d'aquests òrgans de control. Potenciar aquest estatut independent amb mitjans i competències clares dels organismes de control ja existents a Catalunya, com el Síndic de Greuges, la Sindicatura de Comptes i l'Oficina Antifrau.

13. Clarificar les condicions d'accés i lliure designació del personal directiu públic. L'Administració pública ha d'establir procediments que garanteixin la publicitat i la concurrència per a la designació del personal directiu i ha d'informar sobre els criteris d'acord amb els quals es produeix la "lliure" designació d'una persona per ocupar un alt càrrec o lloc directiu. Ha de fer públic el currículum amb els mèrits professionals i tècnics de la persona nomenada. Aquests nomenaments s'han de fer atenent a criteris de

competència professional, entre persones amb qualificació i experiència en el desenvolupament de llocs de responsabilitat en la gestió pública o privada. Quan hi hagi una vacant es publicarà i es triarà la persona que es consideri oportuna entre aquelles que demostrin capacitats i mèrits suficients i que tinguin les habilitats necessàries per exercir correctament la direcció dels serveis públics. També es publicaran els indicadors que permetin l'avaluació sistemàtica de la gestió d'alts càrrecs o llocs directius. El sistema d'avaluació ha de controlar l'acompliment dels indicadors de gestió, així com assessorar en la seva determinació i fer propostes per millorar el rendiment. El catàleg públic de llocs directius es farà públic en el DOGC i també en el Portal de la Transparència. Inclourà per a tots i cadascun dels llocs directius, els requisits específics que han de complir les persones aspirants als llocs directius i els cossos funcionaris a què està reservat, si escau. Totes les modificacions en el catàleg públic de llocs directius s'hauran de motivar per raons objectives i d'interès públic, de forma que la modificació de les característiques d'un lloc directiu descrites en el catàleg que no compleixin suficientment aquesta condició constituirà un frau de llei.

14. Encarregar auditories per controlar les entitats públiques. L'estament judicial encarregarà per sorteig a firmes autoritzades les auditories que s'hagin de realitzar a les institucions públiques. En el terme de deu anys no es repetirà el binomi auditor-auditat. La firma auditora que no presenti les seves anàlisis i valoracions en els termes previstos (encara que sigui perquè no disposa de la informació que ha de facilitar la institució auditada) serà inhabilitada per continuar exercint la seva funció. Les auditories s'han de fer anualment a les organitzacions civils, polítiques, judicials i econòmiques... I en concret a: la Generalitat i totes les seves institucions; els partits polítics, els sindicats i les associacions més rellevants, així com les principals empreses i entitats dins el seu sector d'activitat o àmbit d'actuació (en especial els sectors estratègics com l'energètic i el financer, entre d'altres).

15. Reforçar la independència dels mitjans de comunicació públics. Inspirar-se en el model BBC (consell format pel govern però amb majoria d'acadèmics, professionals, associacions d'usuaris, etc.). Assegurar-los un percentatge fixe del PIB o dels pressupostos públics. En qualsevol cas han de respondre amb codis ètics i consells de deontologia professional, amb atribucions per retirar la capacitat d'exercir la professió o la direcció als qui els incompleixin.

16. Exigir la transparència dels mitjans de comunicació privats que han de publicar: la línia editorial que segueixen, les conviccions que representen i el prisma a través del qual interpreten la realitat o intenten influir en l'ànim o la percepció de qui els segueixen; la trajectòria dels qui escriuen els articles o condueixen els programes; els noms dels principals accionistes; les fonts de patrocini i les empreses que contracten publicitat, tot detallant-ne els imports; les operacions de finançament i crèdits bancaris que reben; els ingressos de publicitat i les subvencions i els ajuts provinents de l'Administració pública o d'altres entitats finançades amb diners públics.

6. Reduir el diner anònim en efectiu i promoure l'ús del diner personalitzat

17. Obligar totes les administracions públiques i els seus alts càrrecs (electes i no electes) a acollir-se al Règim de Transparència: només podran emprar diner personalitzat, targetes o transferències amb mitjans electrònics, perquè així la justícia, en cas de denúncia, pugui obtenir una documentació exhaustiva dels ingressos i despeses.

18. Oferir beneficis fiscals als ciutadans i les empreses que s'acullin voluntàriament al Règim de Transparència –només ús de diner personalitzat–, perquè estaran fora de sospita de no pagar tots els impostos que els corresponen. Així s'estimula la incorporació al Règim de Transparència voluntari de la gent honrada, que no té res a amagar i s'estreny el cercle del frau i de la corrupció.

19. Afavorir la reducció de l'ús social del diner anònim (efectiu) i la generalització del diner personalitzat (mitjans electrònics que garanteixen la traçabilitat). Començar per reduir, fins a eliminar, la circulació dels bitllets de 500, 200 i 100 €. És una mesura destinada a fer aflorar el diner negre, que ja no podrà ser

reutilitzat per a comportaments delictius (mafiosos, evasors o corruptors). Oferir una targeta moneder (de dèbit) i un compte corrent d'ús gratuït per a tothom –sense comissions ni interessos–. Només el diner personalitzat deixa rastre i permet a la justícia investigar documentalment tot tipus de delictes en què hi pot intervenir diner. Cal afavorir la progressiva implantació d'una targeta ciutadana (identificació, pagament, sanitària, electoral, etc.), una targeta multifunció que permeti simplificar l'Administració pública, reduir la burocràcia i combatre molts dels delictes que avui perjudiquen la democràcia i l'equitat. Cal també, però, implantar sistemes que garanteixen una estricta protecció de dades personals, de manera que aquestes només siguin consultables per l'interessat i pels jutges en cas d'instrucció de delictes. És imprescindible incorporar mecanismes de seguretat que limitin l'accés de cada organisme tan sols als camps que li corresponen. També és imprescindible assegurar la inclusió de tothom (persones no regularitzades, etc.).

7. Enfortir els sistemes de control i contrapès ciutadà

20. Reconèixer i facilitar la feina de les iniciatives de control popular, com els observatoris ciutadans contra la corrupció, per la transparència i el bon govern. Les administracions públiques han de donar accés als documents digitals amb formats oberts i respondre de forma expressa les sol·licituds de les persones. Calen estructures ciutadanes independents per fiscalitzar de manera oberta les institucions públiques i per potenciar la transparència, la participació i el bé comú. Per exemple, els observatoris ciutadans municipals (OCM) són espais per dinamitzar auditories ciutadanes obertes, inclusives, públiques i permanents. Les funcions operatives dels OCM són: fer públics i comprensibles els comptes dels ajuntaments; consultar, preguntar i reclamar; analitzar i valorar; informar, comunicar i difondre.

21. Promoure la participació i l'autoorganització ciutadanes, la seva acció al carrer i a l'espai públic, com una de les bases de la democràcia equilibrada que genera sistemes de control i contrapesos vinculants i permanents. Obligar per llei a fer consulta pública sobre les iniciatives legislatives que no estiguin incloses en els programes electorals. Establir l'obligatorietat de que a mitja legislatura els representants escollits (municipis i parlament) de les diverses forces polítiques (govern i oposició) informin en assemblees ciutadanes de les seves accions per complir els seus programes electorals i de les properes accions a dur a terme en el que quedi de legislatura; assemblees degudament anunciades i convocades, en llocs públics o institucionals i amb el mínim cost possible.

22. Promoure un consell ciutadà que auditi les actuacions dels governs (municipals, comarcals, vegueries, nacional) format per sorteig entre el registre voluntari de ciutadania activa. Si el consell ciutadà considera que el govern o el parlament està actuant en contra dels interessos ciutadans, o bé es produeix un incompliment dels programes electorals, el consell ciutadà pot impulsar consultes, propostes revocatòries amb ILP i referèndum vinculant.

23. Augmentar el coneixement sobre com prevenir la corrupció. Promoure l'exemplaritat dels comportaments ètics, amb especial atenció a la funció pública, reconeixent les bones pràctiques. Incloure l'ètica política i social en el sistema de formació ciutadana, des de primària fins a la universitat, per tal de formar una ciutadania co-responsable i crítica respecte a l'espai públic: l'alumnat ha de participar i prendre decisions en l'àmbit on es forma per poder avançar cap a una democràcia més responsable, participativa i directa.

24. Prevenir la corrupció en les organitzacions públiques, privades i socials, amb l'establiment participatiu d'un codi ètic assumit per la direcció. Creació del responsable del compliment normatiu (*compliance officer*), una o varies persones que vetllin pel compliment de les obligacions legals i ètiques de l'organització (reforçar el rol dels secretaris i interventors en les organitzacions públiques). Dotar-se d'eines de formació i de canals de denúncia anònima. Tots els membres de l'organització han de saber què hi ha en joc quan s'apliquen males pràctiques i com es poden denunciar. Per fer-ho, ha d'haver la certesa que la denúncia és anònima i externa, per garantir que no implicarà represàlies. Estendre la bona praxis anticorrupció a la resta d'empreses i organitzacions de la cadena de compres i vendes, tot

descartant les que no ofereixin garanties i seleccionant les més transparents, tot creant un barem de valoració que tingui en compte paràmetres elaborats per a tal fi per organismes o institucions especialitzades, que es faci públic i que es tingui en compte en les contractacions amb el sector públic. Mantenir un programa de control del compliment i anàlisi de l'impacte de les accions realitzades. El que no es mesura, no existeix.

8. Garantir la funció de servei públic dels partits i dels càrrecs electes

25. Impulsar la democratització i transparència dels partits, amb més participació en la selecció dels responsables i dels candidats que eviti el risc de clientelisme, de partitocràcia i de finançament espuri dels partits i/o la desviació de fons de poder per lucrar-se personalment.

26. Evitar portes giratòries. Exigir a les administracions que creïn un protocol de seguiment quan es contracti una empresa dirigida per un professional que ha estat càrrec electe. Denunciar els càrrecs electes o tècnics quan estiguin patrimonialitzant la informació a la que hagin tingut accés durant l'exercici del seu càrrec, tot aprofundint la Llei d'Incompatibilitats. Cal vetllar en tots els àmbits per evitar els conflictes d'interessos.

27. Evitar que la representació política esdevingui l'única professió. Remunerar convenientment el càrrec polític tenint en compte els coneixements i la procedència del sector privat (si aplica). Garantir el compliment de l'Estatut dels Treballadors per afavorir la dedicació política ciutadana mitjançant una fórmula d'excedència, també en el sector privat, que garanteixi unes condicions similars a les que posseïen abans d'assumir el càrrec electe, eventual o de confiança; que inclogui el dret a la prestació d'atur. Per evitar que la política sigui un *modus vivendi*, establir pels càrrecs electes en la mateixa institució un màxim de mandats, que no depassin 10-12 d'anys en total, (amb un màxim de mandats que no comporti més de 16 anys consecutius entre diverses institucions).

9. Implantar una gestió pública més eficaç, democràtica i transparent

28. Aplicar el dret administratiu a tots els contractes i organismes públics i evitar subterfugis legals per saltar-se'l. Fomentar, com a política prioritària, el control i la contractació pública de serveis, i recuperar la gestió pública de serveis públics bàsics. Cal també posar especial atenció als àmbits de major risc de corrupció, com els contractes d'obres públiques o les subvencions, així com pràctiques de fraccionament de contractes, de contractació directa - llevat de casos excepcionals-, de modificacions a l'alça injustificades...).

29. Apoderar i responsabilitzar els agents implicats en la gestió dels recursos públics per al compliment legal i ètic de les seves funcions i dels organismes als que serveixen. Cal implantar un manual d'organització i funcions de cada àrea, per facilitar els mecanismes de control i la identificació i assignació de responsabilitat. Els organismes públics han de disposar d'una sola llista clara, que reculli el resultat de les auditories, amb els incompliments legals i ètics, i les actuacions proposades i terminis per poder resoldre'ls. Fer transparents els sistemes de selecció de personal i les taules de contractació pública (retransmissió per streaming) i limitar els terminis de concessió. Evitar que secretaris i interventors de l'administració pública depenguin econòmicament dels organismes que han de controlar. Facilitar la mobilitat entre administracions dels funcionaris en càrrecs sensibles per evitar perpetuïtats i rutines dependents. Prohibir i castigar legalment tot tipus de regals i favors als treballadors públics. Oferir els mitjans suficients per exercir amb diligència i eficiència la seva funció.

30. Publicar els costos reals dels serveis públics. La transparència no només exigeix la publicació de pressupostos o la comptabilitat, sinó també els costos reals dels serveis públics. Cal promoure que l'avaluació de les polítiques de cadascuna de les institucions públiques i els seus respectius costos arribin al coneixement de la ciutadania, i prendre en consideració els seus suggeriments per reduir costos, sens

perjudici de les condicions laborals acordades per conveni. Per aturar la forma actual descontrolada de serveis (per exemple, cursos de formació fantasmes) i altres despeses, cal afavorir la comparació de dades i resultats de cada agència, entitat, departament, etc., així com exigir la limitació en la modificació o desviament de pressupostos per motius tècnics.

Disposicions sobre l'aplicació i seguiment del Pacte

10. Crear organismes d'aplicació i control de la transparència i el bon govern que han de vetllar per l'aplicació i seguiment d'aquest Pacte Social contra la Corrupció i per l'aplicació de la Llei de Transparència; també han de recollir i creuar els informes dels diferents observatoris actuals (com l'Oficina Antifrau, de la Sindicatura de Comptes, dels Síndics de Greuges) o a crear (Observatoris de la Despesa Pública; dels Comptes de les Formacions Polítiques i entitats vinculades; de l'Oficina de Conflictes d'Interessos, de les Comissions Ciutadanes de Verificació de Compromisos Electorals, dels Observatoris Ciutadans Municipals, etc.).

- Un dels organismes serà un **Observatori ciutadà** impulsat per les entitats signants d'aquest Pacte.
- L'altre dels organismes serà una **Comissió parlamentària** formada pels grups parlamentaris.

La lluita contra la corrupció serà més efectiva, si és col·lectiva, múltiple i en diàleg permanent entre representats i representants, entre ciutadania i institucions públiques.

Barcelona, 13 de juliol de 2015 (revisat el 03/11/2015)*

*Observació. Subratllat: propostes polèmiques a revisar conjuntament